

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ректора Національної академії
Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
від «08» грудня 2020 року № 251

**КОДЕКС
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Схвалено рішенням вченої ради
Національної академії
від 27 листопада 2020 року,
Протокол № 4.
Введено в дію наказом ректора
№ 251 від 08 грудня 2020 року

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Основні визначення та терміни	3
3. Принципи, правила і норми академічної доброчесності	4
4. Рекомендації з попередження плагіату в освітньому процесі.....	7
5. Прикінцеві положення.....	8

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – Кодекс, Національна академія), є складовою частиною нормативної бази внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Національної академії та визначає загальні засади, цінності, принципи, норми академічної доброчесності, правила поведінки суб'єктів академічної доброчесності, якими вони повинні керуватися під час навчання, проведення наукової (творчої), науково-педагогічної, педагогічної діяльності, виконання покладених на них завдань і обов'язків.

1.2. Цей Кодекс розроблено відповідно до Цивільного Кодексу України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Кодексу поведінки працівників, до функціональних обов'язків яких належить здійснення управління кордонами, Етичного кодексу Вченого України, Статуту Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Правил внутрішнього трудового розпорядку Національної академії, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

2. ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

2.1. У даному Кодексі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

суб'єкти академічної доброчесності – педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, здобувачі вищої освіти, інші співробітники Національної академії;

цитата – порівняно стислий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого (у тому числі оприлюдненого у мережі Інтернет) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими власні твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

3. ПРИНЦИПИ, ПРАВИЛА І НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Забезпечення академічної доброчесності в Національній академії базується на принципах верховенства права, демократизму, законності, справедливості, толерантності, наукової сумлінності, професіоналізму, партнерства і взаємодопомоги, взаємоповаги і довіри, відкритості й прозорості, відповідальності, нульової толерантності до будь-яких проявів шахрайства та корупції, норм Кодексу академічної доброчесності.

3.2. Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин учасниками освітнього процесу передбачає:

– обов'язкове слідування фундаментальним цінностям академічної доброчесності, зазначеним у цьому Кодексі;

– дотримання норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;

– дотримання корпоративної культури та поваги до всього персоналу Національної академії;

– перешкоджання проявам академічної недоброчесності;

– негайне повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності уповноваженим органам (посадовим особам) залежно від власного підпорядкування та типу порушення для здійснення ними відповідного реагування;

– несення академічної відповідальності та відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;

- надання достовірної інформації про власну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності;
- об'єктивне та неупереджене виконання своїх посадових обов'язків;
- протидію конформізму, захист свободи думки, засудження цензури.

3.3. Норми та правила академічної доброчесності наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників:

- поважати права та свободи здобувачів вищої освіти і колег відповідно до українських та міжнародних правових норм, суспільної моралі та професійної етики;

- бути носієм моралі, її виразником і захисником, прикладом високої культури, професійної майстерності й здорового способу життя;

- сповідувати принципи академічної свободи та відповідальності у педагогічній, науковій, науково-дослідницькій та виховній діяльності;

- діяти відкрито і прозоро у всіх сферах академічного життя;

- постійно працювати над підвищенням свого професійного, інтелектуального, культурного рівня, проявляти ініціативу, відповідальне ставлення та творчий підхід до виконання службових обов'язків, передавати свій досвід колегам;

- зміцнювати культуру наукової сумлінності у всіх видах наукової діяльності, дотримуючись етичних норм;

- усвідомлювати відповідальність за виникнення небезпеки для окремої людини, суспільства, економіки або природи, яку може заподіяти застосування неперевіраних нових наукових знань;

- забезпечувати бездоганну чесність та прозорість на всіх стадіях наукового дослідження, вважати неприпустимим прояви академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману, хабарництва, необ'єктивного оцінювання;

- практикувати інноваційні педагогічні технології, спрямовані на гармонійне поєднання світоглядних, комунікаційних, компетентнісних аспектів, розвиток активного інтелекту й соціальної корисності особистості;

- науково обґрунтовувати використання віртуальних технологій в освітньому процесі, не допускати проявів шкідливого впливу на свідомість людини, експлуатації її інтелекту, підміни істинного знання віртуальним захопленням;

- формувати гнучкі освітні програми, адаптовані у середовище сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і освітніх практик, дотримуючись принципу інформаційної цінності та етики;

- сумлінно проводити на високому професійному рівні кожне заняття, не допускати безпринципності в освітньому процесі, дотримуючись педагогічного такту;

- формувати на заняттях дух взаємного порозуміння та доброзичливості;

- об'єктивно оцінювати знання здобувачів вищої освіти; не допускаючи особистої неприязні, впливу родини, друзів чи службових осіб;

- поважати думку здобувачів вищої освіти, підтримувати пропозиції, спрямовані на утвердження академічних чеснот;

- підтримувати здобувачів вищої освіти у наукових починаннях і сприяти розкриттю їх наукового потенціалу;

- не створювати здобувачам вищої освіти на заняттях або під час різних форм контролю, атестації сприятливих умов для списування, використання недозволених матеріалів, фальсифікації даних;

- провадити просвітницьку роботу, виховувати сучасних професіоналів на засадах гуманізму, плюралізму та патріотизму.

3.3. Норми та правила академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- усвідомлювати своє покликання оволодіти спеціальністю і бути корисним суспільству;

- гідно представляти Національну академію, захищати її честь і сприяти створенню її позитивного іміджу;

- сповідувати принципи академічної свободи, інтелектуальної самостійності та відповідальності;

- ініціювати пропозиції, спрямовані на вдосконалення та гуманізацію освітнього процесу, організацію внутрішнього життя академічної спільноти;

- підтверджувати свій рівень сумлінності в освітньому процесі: виконувати графік освітнього процесу, своєчасно складати поточні та підсумкові контролі, виконувати кваліфікаційні випускні роботи тощо;

- не допускати проявів академічної нечесності: прохання про сприяння, надання або отримання допомоги від третіх осіб під час складання будь-якого виду контролю, атестації; наклепи на інших здобувачів вищої освіти та наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників; використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної чи вищої оцінки; списування під час поточних, підсумкових контролів та атестації;

- не пропонувати неправомірну винагороду науково-педагогічним чи іншим працівникам при оцінюванні результатів виконання різних завдань тощо;

- не допускати хибного трактування колективізму під час поточних, підсумкових контролів, атестації; не копіювати в інших здобувачів вищої освіти звітів лабораторних робіт, комп'ютерних програм, рефератів, курсових проєктів (робіт), випускних кваліфікаційних робіт тощо;

- сповідувати культуру наукової сумлінності під час здійснення всіх видів наукової діяльності, не допускати плагіату в наукових та інших працях;

- не здійснювати самовільно аудіо- чи відеозапису лекційних та інших видів занять;

- поважати викладача як людину, особистість, педагога і співпрацювати для утвердження академічних чеснот, розвитку науково-освітніх новацій і захисту суспільної моралі;

- розвивати в собі лідерські якості, вміння працювати в команді та духовно-інформаційну мобільність;

- дотримуватись культури поведінки й спілкування, відстоювати морально-етичні принципи і стандарти, цивілізовані підходи і норми світосприйняття;

- бути зібраним, охайним, шляхетним у повсякденному житті, підтримувати відповідний зовнішній вигляд;

- створювати і підтримувати сприятливий морально-психологічний клімат в академічному середовищі, бути толерантним;
- проявляти активну життєву позицію, бути ініціативним у всіх сферах життя академічної спільноти Національної академії;
- бережливо ставитися до майна Національної академії та її інфраструктури, дотримуватися чистоти і порядку в усіх приміщеннях на її території та гуртожитках.

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПЛАГІАТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

4.1. Попередження плагіату в освітньому процесі Національної академії здійснюється шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за недотримання норм цитування;
- формуванні, виданні та розповсюдженні серед здобувачів вищої освіти Національної академії методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань у письмових роботах;
- запровадженні в рамках ознайомчих та/чи факультативних курсів модулів з основ академічного письма та дослідницької роботи з вивченням вимог до написання письмових робіт та особливою увагою до принципів самостійності роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та недопущення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;
- щорічному проведенні для наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти заходів з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату;
- повідомленні наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти Національної академії про положення цього Кодексу та наслідки вчинення плагіату або інших порушень, що ним передбачені;
- забезпеченні доступу кожному науковому, науково-педагогічному, педагогічному працівнику, здобувачу вищої освіти Національної академії до повної версії цього Кодексу на офіційному сайті Національної академії.

4.2. Під час формулювання письмових завдань здобувачам вищої освіти для викладацького складу кафедр Національної академії рекомендується:

- замінити реферативні письмові роботи альтернативними творчими завданнями, що сприяють самостійному творчому підходу здобувача вищої освіти до їх виконання, зокрема: аналітичними записками, тезами, есе, рецензіями, оглядами літератури, підготовкою презентацій тощо;
- розглядати можливість заміни однієї об'ємної письмової роботи в межах курсу кількома, однак меншими за обсягом;
- розраховувати обсяг письмових робіт із врахуванням навантаження на здобувачів вищої освіти за іншими навчальними дисциплінами.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Дія Кодексу поширюється на всіх суб'єктів академічної доброчесності. Незнання цих норм не може слугувати виправданням щодо його порушення.

5.2. Відповідальність за актуалізацію Кодексу та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Національної академії відповідно до їх функціональних обов'язків.